

V. évfolyam, 95. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =

november 27. szombat

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petöfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

A nép képviselőihez!

Miért jöttök le hozzánk?

Tiltakozni?

A magyar szabadságot temetni?

Avagy országunk függetlenségének, a nemzet szentséges utjának kiépítését hirdetni?

Ha tiltakozni jöttök, lángostort hozzatok; ha temetni jöttök: veletek öltünk mi is mélységes fekete gyászt; ha pedig örök függetlenségünk megtörhetetlen hirdetői vagytok: akkor fegyverhordozóitok leszünk s utaitokat virággal szórja tele Ujvidéknek szabadságszerető, hűséges népe!

Ti nem ültetek be a nemzet örök fátumának: a megalkuvások iskoláinak padsoraiba, a Ti szivetek a mi sziveinkkel együtt nem lett és nem is lesz soha a csüggeteg lemondás örökös zord rabja!

A magyar szabadság szent szerelmében Ti ép úgy, mint mi, csak egy szót ismertek: a „rendületlenül“-t, amely egyaránt talizmánja a Ti, meg a mi életünknek is, amely egyformán emel föl Titeket is, bennünket is a magyarok Istenéhez!

Ez „a rendületlenül“ adja Nektek is, nekünk is azt az önbizalmat, amely megállja helyét a politikának Bécs felé vezető sikátoraiban, megállja helyét a derékbeadó, jellemsülyesztő opportunizmusban, de megállja helyét ellenséges világ sziklaerejével szemben is!

Aki e szót: „rendületlenül“-t nem ismeri: annak számára nem terem a nemzeti élet pályafutásában soha palma — az, ha int az óra: ajkán a haza szent nevével sohasem fog a halál árkába gondtalanul lefeküdni!

Te pedig Teleki Arvéd, kuruc ősök kuruc unokája, a két országos nemzet erdélyi sasfiókja olyan vagy, mint a középkori várépítő katona: egy kezében a nemzet jogait felépítő malteres kanál, a másik kezében kard! Amavval nemzeted számára várat építesz, — emevvel pedig örök ellenességünk, a megalkuvók ellen éberül küzdesz. Most is építeni és küzdeni jössz hozzánk!

Noha már hólepel fedi a mezőket, de azért kebleinkben magyar szabadságunk örök heve lángol, — és ezért várunk, köszöntünk Benneteket városunk falai közt azzal a lelki gyönyörűséggel, amelylyel a tüzi-mádó köszönti a napsugarat!

A Budapesti Hírlap hazudozása. Olvasóink bizonyára olvasták a B. H. keddi számában annak Ujvidéki politikai viszonyokról c. tendenciózus közleményét. Ennek folytán lapunk munkatársa a tegnapi hazaérkezett Dr. Demetrovits Vladimir városunk polgármesterénél megjelent, hogy a Bpesti Hírlap fenti számában megjelent egyik közlemény azon része tekintetében kérdést intézzen hozzá, vajon igaz-e, hogy ő a városunkban levő 2—3 Kossuth Ferenc párti bizottsági tagok valamelyike vagy bárki előtt kijelentette volna, hogy a tanácsal együtt Kossuth Ferenc pártivá lett. Dr. Demetrovits polgármester erre a következő határozott választ adta: *Én sem a magam, sem a tanács nevében soha senki előtt nem mondtam, hogy Kossuth Ferenc pártivé lettem.*

Felhívás.

Ujvidék polgáraihoz!

Polgártársak! *Teleki Arvéd* gróf, városunk szeretett országgyűlési képviselője 1909. évi november hó 28-án, vasárnap délután 2 órákor a Grand Hotel Récsei (Mayer) vidámteremben *beszámolóbeszédet* mond, mely alkalomból ezideig biztos lejövetelüket megígérték: *Justh Gyula*, az országos függetlenségi és 48-as párt nagynevű vezére és elnöke, *Batthyány Tivadar* gróf, *Holló Lajos*, *Hock János* és a képviselőház számos tekintélyes vezetőtagja.

A vendégek *vasárnap délután 12 óra 20 perckor* érkeznek városunkba. Ünnepeles fogadtatásban részesítjük! Mindenki, aki csak teheti, legyen a vasutnál! Fogadjuk őket már a vasutnál azzal a szeretettel, amelylyel irántuk el vagyunk telve.

Polgártársak! Az „*Alföldi függetlenségi és 48-as párt*” is a beszámolóval kapcsolatosan tartja meg ujvidéki alakuló közgyűlését.

Vezéreink, a nemzet jogaiért elszántan harcoló lelkes apostolok jönnek el hozzánk és nekünk ujvidéki polgároknak, vallás, nemzetiségi és pártkülönbség nélkül hazafias kötelességünk: szeretett képviselőnket és a körünkbe érkező nagynevű vezéreket oly igaz vendégszeretettel fogadni, amely vendégszeretet jellemezte mindenkoron e város mindegyik polgárát.

Polgártársak! Mutassuk meg, hogy hálás szívvel vagyunk eltelve képviselőnknek városunk felvirágoztatása körül szerzett kiváló és maradandó érdemeiért! Mutassuk meg, hogy Ujvidék, miként a múltban, most is az ország hazafias határszéli végvára!

Polgártársak!

Lobogózzuk fel a házainkat!

Öltsünk ünnepi díszet, legyünk méltóak vendégeinkhez!

Legyen ez a nap Ujvidék ünnepe.

Képviselőnk beszámolóbeszédét délután 2 órákor mondja.

A karzat a hölgyek részére van fentartva.
Legyen mindenki ott!
Jó hazafi nem fog hiányozni!

Az ujvidéki függ. és 48-as párt elnöksége.

Beszámoló program.

Teleki Arvéd gróf orsz. képviselőnk és a vele érkező vendégek fogadtatásának és a beszámolóbeszéd programja.

I.

1. *Vasárnap*, nov. 28-án d. e. 11 órákor gyülekezés a *Récsei-szállóban* és innen a párt 48-as zászlaja alatt kivonulás a vasúti állomásra.

2. *Déli* 12-20 órákor a gyorsvonattal Teleki gróf és kíséretének érkezése, ünnepélyes fogadtatása az állomáson. Teleki gróf orsz. képviselőt a város közönsége nevében Dr. Demetrovits Vladimir polgármester, a vele érkező vendégeket pedig a párt nevében Balla Árpád pártelnök üdvözlöi. Az üdvözlések után bevonulás a városba.

II.

1. D. u. 2 órákor a beszámolót megelőző elnöki megnyitó és küldöttség menesztése Teleki gróf és a vendégek meghívására. Ezalatt rövid elintézetést nyernek

2. a párt belső házi ügyei (tisztikar és választmány kiegészítése.)

3. Teleki gróf üdvözlése a pártelnök részéről.

4. Teleki gróf diszpolgári *diszoklevelének* átadása Dr. Demetrovits Vladimir polgármester által a tanács és a tvh. bizottság élén.

5. Teleki gróf beszámolója.

6. Beszéd a vendégül érkezett orsz. képviselők részéről.

7. Dr. Lustig Nándor határozati javaslata az önálló nemzeti bank és önálló vámterület tárgyában.

8. Elnöki zárszó.

III.

A beszámoló beszédet az Alföldi függetlenségi és 48-as párt közgyűlése követi.

Ujvidéken az ország szeme.

Ujvidék sz. kir. város függetlenül gondolkodó polgársága valamint a nemzeti ellenállás idején előljárt s méltó helyet foglalt a nemzet törvényes jogaiért, alkotmányéért és szabadságáért bátor, kitartó elszántsággal küzdő városok sorában, az önálló nemzeti bank ügyében megindított országos mozgalomban is az első között foglalt állást és azóta függetlenségi elveihez hiven, kitartással ragaszkodik korábbi állásfoglalásához — a 48-ból nem enged. A legutóbbi időben és napokban itt lefolytatott események felkeltették az ország figyelmét, sőt alkalmat szolgáltattak a bécsi lapoknak is, hogy velünk ujvidékiekkel foglalkozzanak. Az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt ingadozást, megalkuvást nem ismerő, szilárd elvhűségéről példát vett az ország nem egy városa s főleg ma, midőn Teleki gróf beszámolója alkalmá-

ból az orsz. függetlenségi és 48-as párt vezérférfiai, a Bácska és a délvidék nagyszámú függetlenségi képviselői jelennek meg körünkben, rajtuk csüng az ország szeme és szive dobbanása az ujvidéki kuruc tábor kiséri.

Az ez alkalomból felénk irányult figyelem és résztvevés megnyilatkozásairól a sok közül csak néhányat iktatunk ide:

Az ujvidéki függ. és 48-as párt a beszámolóra a hazafias sajtót is meghívta. Ezen meghívóra Dr. Muth Gáspár, a „Temesvári Hírlap” szerkesztője s az ottani *függ. és 48-as párt elnöke* a következő, hazafias hévtől áthattott levelet intézte Balla Aladárhoz:

„Igazi köszöntés és üdvölet titeket — elől küzdök, köztük főleg Téged is — illet meg leginkább. Tisztelet, hódolat nektek! Adja Isten, hogy munkátok eredményes és áldásos legyen a hazára. Én a magam körében ki akarom venni a részemet és ki is vettem a küzdelemből. Az áldozatból azonban igazán és legmélyebben Te vetted ki a részedet! Ezért övezzé a fejedet a sirig és azontul is a hazafiu boldog tiszta lelkiismeret és öntudat örök glóriája. Ölel hazafias szeretettel régi hűséges tisztelőd Dr. Muth.

A fővárosi sajtó is leküldi képviselőit, de neveik előzetes bejelentése nélkül. A „Nap” azonban névleg is bejelenti képviselőit következő táviratban:

„Balla Árpád pártelnök urnak Ujvidék. Teleki gróf beszámolójára szóló szives meghívásukra közöljük, hogy a „Nap” részéről annak felelős szerkesztője Hacsak Géza és Herzeg Géza munkatárs jelennek meg beszámolója. A „Nap”.

Az ujvidéki szociáldemokrata párt vezetősége is a pártelnökséghez intézett meleg hangú levélben jelentette ki örömteli részvételét és azonnal nyomtatványokat küldött szét Ujvidék munkásaihoz, melyben arra hívja fel elvtársait, hogy Teleki gróf beszámolója alkalmából egy se vonja ki magát, „hanem agitátorok és gyertek magatok is a gyűlésre.”

HIREK.

Lapunk mai száma, hogy a t. közönség a holnapi eseményekről kellő időben kellő tájékozást nyerhessen, a szokott időnél hamarabb, már ma, szombat délután jelenik meg.

Gróf Teleki Arvéd és a kíséretében leérkező notabilitások minél ünnepélyesebb módon leendő fogadtatása céljából pártunk nagyszámú küldöttsége holnap vasárnap a reggeli gyorsvonattal Verbászra utazik, hogy már ott fogadják és üdvözlöjék az illusztris vendégeket. — Budapestről eddigelő *Justh Gyula*, *Batthyány gróf*, *Holló Lajos*, *Hock János*, *Bakonyi Samu*, *Laehne Hugó* és *Földes Béla* orsz. képviselők jelentették be idejövetelüket.

Bucsulátogatás. Dr. Balla Aladár e héten bucusulátogatást tett a pétervárad két tábornoknál, u. m. *Schneller* dandárparancsnok és *Gusek* várparancsnoknál.

Munkás gimnázium. Az ujvidéki munkás gimnáziumba a beiratások serényen folynak. A munkásosztály minden rétegéből iratkoznak

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest,
VI. Dálnok-utca 12. sz.
Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

be ebbe a házaspártól intézetbe. Bökezű adományok is érkeztek, így Brunner Ede 100, Dietzgen Gábor 50 koronát adományoztak.

A villamos vasut engedélyezése tárgyában e hó 23. 24-én Budapesten lefolytatott tárgyalásokon résztvett ujvidéki küldöttség az összes tervek, költségvetés és engedélyokirat tervezetnek rövid uton való kiadatását kérte, hogy a város ezekre vonatkozó észrevételeit mielőbb megtehesse s a város érdekei teljes megóvása mellett észrevételezett összes okiratok a legrövidebb idő alatt visszaküldhetők, az építési munkálatok pedig foganatba vehetők legyenek.

Esküvő. Horák Lajos m. kir. adótiszt e héten vezette oltárhoz Kungl Ida kisasszonyt. Kungl Ádám volt vár. közgyám kedves és szeretetreméltó leányát.

Közgyűlés. Az ujvidéki plébániai Cecilia-egyesület hétfőn tartotta ezidei közgyűlését. Sajnos, hogy ezt a szép feladatokra hivatott egyesületet intelligens közönségünk nem pártolja erős mértékben. A tagdíj mindössze két korona és sokan lépnek ki az egyletből, ahelyett, hogy belépésükkel az egylet felvirágzását előmozdítanák. A következő öt évre a tisztikar így alakult meg: Diszelnök: Dr. Ámon Pál, elnök: Léh Jakab, titkár: Dr. Piukovich Sándor, számvizsgálók: Doppler Róbert, Münster Vilmos, választmányi tagok: Kovács Ilonka, Kovács Janka, Birly Józsefné, Geiszler Lujza, Ligeti Piroška, Hollós Margit.

Colbertson hangverseny. Valóságos csodaszamba megy az a hangverseny, amely hétfőn este folyt le a Dungserszky színházban. Egy fenomén mutatta be fényes tehetségét. Sajnos, a közönség jó része távolmaradt, de hát ezen nincs mit csodálkoznunk: a helyárak oly magasak voltak, hogy azokat bizony kevés halandó fizetheti le, annyi mulatság után és hozzá a hónap végén. A rendezőségnek annyi körültekintéssel kellene lennie, hogy erre is ügyeljen; ha kisebbek a helyárak, jobban telik meg a színház és kevesebbet fizetett volna rá az impresszárió. Egyébként amit hallottunk, az valóságos csodaszamba ment. Egy tizenhatéves csodaleány állott előttünk, aki a legnagyobb virtuozitással adta elő a legmerészebb technikát igénylő zeneszámokat. Ritkán látunk ily kitűnő játékot, brilliáns az a maga nemében, Kubelikot és a legkiválóbb művészeket nemcsak hogy megközelíti, hanem túl is haladja. Amit játszik, azt át is érezi, még pedig a szó teljes értelmében, azok a nehézségek, amelyeket a flagiolleto, üveghang, staccato, pizzicato, kettős hang megkövetelnek, oly finoman kerültek bemutatásra, mint sehol másutt. Igazán örülünk, hogy hallhattuk. Mellette Kris Inre zongoraművész működött, kísérete kitűnő volt, solószámai pedig óriás hatást keltenek. Szóval egy kellemes feledhetetlen este emlékével távoztunk.

Az ujvidéki Katholikus Olvasókör folyó december hó 5-én Pajer József, Schubert Márton és Gyenizse Károly közreműködésével szórakoztató estélyt rendez. — Kezdete este 7 órakor.

Anyakönyvi hír. Az ujvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 19—26-ig bejelentett születések 19, még pedig 9 fiú, 10 leány; meghalt: 24.

Leokét az osztráknak! Az osztrákok az utóbbi időben oly ellenséges viselkedést tanúsítanak velünk szemben, hogy ezt szó nélkül már nem lehet hagyni. Méltó felelet erre pedig csak az lehet, ha az osztrák áruk elleni mozgalmat megújítjuk. Azonban okulva a tapasztalatokon, egyelőre elég, ha elhatározzuk, hogy

a karácsonyi és ujévi vásárlások alkalmával, tehát kb. egy hónapig *osztrák gyártmányt nem veszünk.* Ez oly csekély áldozat, hogy még a mi közismert gyenge állhatatosságunk mellett is kivihető. Vegyük tehát városunk vezető férfiai, — pártkülömbőség nélkül — ezen ügyet a kezükbe és indítsák meg az országos mozgalmat. Éppen jó alkalom, hogy városunk köztisztviselőiben álló képviselője is itt időzök. Indítsuk meg a mozgalmat, ennyivel tartozunk önértünknek — csak birkát lehet nyírni és rugni. Hollós Márton mérnök.

Nagy művészhangverseny Ujvidéken. Schmedes, az európai hírű kiváló kopenhágai énekművész páratlanul élvezetes művészi eseményben fogja Ujvidék zeneértő és zenekedvelő közönségét részesíteni, amennyiben f. évi december hó 1-én szerdán este 1/29 órakor a Récei szálló dísztermében egyetlen nagy művészi hangversenyt fogja rendezni, amelyen Schubert, Brahms, Goldmark, Strausz Richárd, Donizetti, Massenet és Bizet remekeit fogja előadni. Zongorán nem kisebb tehetség, mint az ismert nevű bécsi zongoraművész: Bodanzky Ida kíséri. Schmedes Európaszerte elismert elsőrangú lyrai tenor, kinek hangja csengő, némely régiókban baritonhoz hasonlító nűanszokkai. Legutóbb Bécsben, Berliuben, Londonban, Párizsban aratott zajosnál-zajosabb sikereket. Jegyek elővétele Herger Ágostonnál.

A nagybecskerek-titell h. é. vasut közgazgatási pótbejárását a napokban tartották meg és ennek alapján a végleges vonalvezetést megállapították. Az építést a Gfrerer-Schoch-Groszmann cég a tavasszal megindítja. Az említett vasut mintegy 5 km. hosszúságban felhasználja a torontali h. é. vasutnak nagybecskerek-párdányi vonalát s abból a város déli részén levő Gyártelep kiterőnél ágazik el. Innét a vonal nagyjában követi a Béga folyását s eleinte déli, majd nyugati irányban vezet. Érinti Német- és Románecska községeket, a Harncourt grófi birtokot, majd Perlasz nagy községet, továbbá tavaly az árviztől szerencsétlenül járt Rudolfsnádót, míg végre Titelnél áthidalva a Tiszát, csatlakozik a bácsodrogmezei egyesült h. é. vasut *ujvidéki-titelli* vonalához.

Sürgönyértesítés! Az amerikai gyémántkirály áruházában az összes remek kivitelű gyémánt- és ékszer-utánzatok rendkívül mélyen leszállított árban lesznek elárúsítva; azok a tárgyak, melyek eddig 2 forintért lettek eladva, most csak 50 krajcárba kerülnek. Raktáron vannak még pár ezer remek kivitelű gyűrűk, brossok, nyaktűk, kezelő-gombok, fülbevalók, karsatok, koljék, férfi és női láncok, cigarettaszípkák, dohány- és cigaretta-tárcák stb. Amerikai és svájci „Roskopf“-órák szintén bámulatos olcsó árért lesznek eladva; amelyik eddig 12 és 16 kor. volt láncal együtt, most csak 6 kor-nába kerül. Miután ily alkalom ez életben soha többé nem fog kinálkozni, ezért is ajánlatos a kiállított tárgyakat minden bevásárlás kényszere nélkül megtekinteni, mert ezen elárúsítás csak rövid ideig tart. *Amerikai gyémántkirály* Kossuth Lajos utca 37.

Prohászka püspök Szabadkán. A szabadkai Oltár egyesület meghívására Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök f. december hó 9., 10. és 11. évi szociális kérdésekről felolvasásokat tart Szabadkán.

Nagy Gábor szőlőnagybirtokos Kóly (Bihar m.) annyi köszönő és elismerő levelet kapott az utóbbi időben az ő világhírű Delaware szőlőjét és borát illetően, hogy egész bizonyos, miszerint szőlőgazdáink rövid időn belül mindent el fognak követni, hogy a

„Delaware“ szőlőkben ne hiányozzék. Oly sok előnye van e kitűnő szőlőnek és bornak, hogy kötelességet velünk teljesíteni, midőn t. olvasóinknak ajánljuk, hogy hozassák meg Nagy Gábor, Kóly (Bihar m.) képes árjegyzékét, mely különben is mindenkit érdeklő, igen hasznos tartalma könyv és ingyen küldetik mindenkinek.

Szerencsétlenség vagy öngyilkosság. Csabai Mihály 70 éves kishegyesi gazdáikodó a napokban Szegedről Szabadkán át haza utazott Kishegyesre. A község előtti Csengetyüs puszán leszállt a vonatról és hogy-hogy nem, a vasut kerekei alá került, amelyek a jobb lábát ketté vágta. Topolyára szállították, ahol Dr. Hadzsy Jenő amputálta a lábát, de 3 nap múlva meghalt. Valószínű, hogy öngyilkos lett, mert a szabadkai törvényszék által — egy gyermekleány elleni merénylete miatt — reá kiszabott 6 hónapi börtönbüntetést a szegedi tábla 2 évi börtönre emelte.

A hazai ipar segélyezése. A kulai gyapjufonó- és szövőgyár rtg 300.000 kor. befektetésre vonatkozó kérvényét Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kedvezően intézte el.

Halálozás. Falcione Lőrinc, Zombor város tvh. bizottságának tagja, aki annak társadalmi és közéletében tevékeny részt vett, e hó 22-én 82 éves korában meghalt.

Mesterséges tojás. Amerikában egy új iparág keletkezett, mely a tojás mesterséges előállításával foglalkozik s különösen Kinába már jelentékeny kiviteli kereskedelmet is rendezett be. A műtojások előállítása 4 különböző fázisban történik. Legelőbb a tojás sárgáját állítják elő és erre kukoricalisztet, gabonakeményítőt, olajat és még néhány járulékos anyagot használnak, amelyek által a sárga szín alig különbözik a természetes tojás sárgájának a színétől. Külön gépben a sárga massa gömbölyű alakot nyer, azután fehér réteggel veszik körül, amely úgy, mint a természetes tojásnál, tojásfehérjéből áll. Ezzel elkészült a tojás lényeges alkotórésze. Most egy másik gépben még ovális alakot kap, majd finom tojásfehérjéből álló hártáival és gipszhéjjal veszik körül és az egészet hirtelen nagy hőfoknak teszik ki, ami által a gipszhéj megszárad, a műtojás felseje pedig megszilárdul. A műtojás így alig különbözik a természetes tojástól, ize kitűnő, mint táplálék pedig feltétlenül egészséges. Mivel aránylag könnyen szállítható és a természetes tojásnál jóval olcsóbb, mint néptáplálék Amerikában egyre nagyobb tért hódít és most már Ázsiába is kezdik exportálni.

A meghülés

az az ajtó, amely a komoly betegségeket bebocsátja, de a SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ becsukja az ajtót, még mielőtt a betegség oda beférközhetnék.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

2—5

tisztaságával, emészthetőségével és gyógyító erejével nagy hírnévre tett szert.

Orvosok, szülésznők, szülők és betegek ajánlják mindennemű torok- és mellbajoknál mint az egészség megbízható támaszát.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védőfényét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

Alkoholbojkott. Finnország törvényhozása a múlt évben törvénybe iktatta az alkoholtilalmat. A cár megtagadta ennek a törvénynek a szentesítését. A finnek az önkényuralomnak erre a megnyilvánulására impozáns és mindenképen tiszteletre méltó választ adtak. Azon napon, amelyen az alkoholtilalmat megteremtő törvénynek életbe kellett volna lépnie, általános bojkottot rendeztek az alkohol ellen. A finnországi szociáldemokrata párt, mely a törvényhozásban jelentős szerepet játszik, nemcsak a törvény megteremtéséből vette ki oroszlanrészt, hanem az alkoholbojkott eredményes voltához is hatalmasan hozzájárult.

A gőzgépközelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden december hó 12. napján d. e. 9 órakor a szegedi (felső ipariskolában) fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körút 61.) beküldendők.

A belföldi játékszerek közt, a melyek a mint tudva van, világhírűek, a Horgony-Kőépitőszekrény első helyen áll; mindig mint első játékszere szerepel a gyermekek ajándékozási céduláján. Ebből magyarázható azon feltűnő jelenet, hogy a nehéz amerikai gazdasági krízis dacára az amerikai játékszerek kereskedéseket a Horgony-Kőépitőszekrények utáni kereslet változatlanul nagy volt, ellenben másféle játékszerek kevésbé vásároltak.

Alkalmi csokrok, asztal- és szobadiszkek, sirkoszoruk a legművészebb kivitelben Naeter Lujza cs. és kir. udv. szálltónál VI. Andrassy-ut 7. Vidéki megrendeléseket nagy figyelemmel eszközöl. Telefon 28-55. 2-6

T. olvasóink figyelmét felhívjuk a Langen és Wolf-féle motorgyár Ujvidéken létesített fióktelepének mai hirdetésére.

Naponta érkező csemege ujdonságok óriási választéka Wagner csemege-üzletében Ujvidék.

Messaline - és „Henneberg”
Radium - selyem, 1 35 kor.-tól
Louisine - feljebb, bérmentve
Tafét - és vamentesen.
Minta postafordul-
tával.

Selyem

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Nyilt-tér.

Kovács ur, jöjjön gyorsan haza!!

A kis Jancsi csunyan meg van hülve és a nagyságos asszony nagyon aggódik. — No, csak menjen, én is mindjárt jövök. De várjon csak — vigyen magával a gyógyszerárból vagy a drogériából két skatulya szódenni ásványpasztillát, de csak Fay-féle valódit, hallja? Ha csak meghűlésről van szó, a pasztillával holnap reggelig megszűntetjük, ha pedig nagyobb a baj, akkor is csak jót tehet a szódenni, míg az orvos megérkezik. Egy skatulya ára 1 korona 25 fillér.

Vezérképvislet: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, cs. és kir. udvari szállító Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zanbauer Ágoston.

1734/vhtó. 1909. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a budapesti VIII-X. ker. kir. járásbíróságnak 1909. évi Sp III. 738/3 számú végzése következtében Dr. Ardó Alfréd ügyvéd által képviselt Horváth Jenő és társa javára Schomann István ellen 72 k. 55 f. sjár. erejéig 1909. évi október hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és félfoglalt és 700 kor.-ra becsült következő ingóságok

u. m.: gránit piramisok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróság 1909. V. 2824/6. számú végzése folytán 72 kor. 55 f. tökélytelés, ennek 1909. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 27 korona 80 fillérben bírójlag már megállapított költségek erejéig Ujvidéken Duna utca 8. szám alatt leendő megtartására 1909. évi december hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája határidőtől kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és félfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1909. november hó 15-én.

Horváth Gusztáv
kir. bír. végrehajtó.

Jogi Szeminárium Kolozsvár,

Malom-utca 14. Ezelőtt Petőfi-utca 18. (szeptember hóban építkezés miatt Kossuth Lajos utca 39. sz. alatt volt.) Jog- és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra, alapvizsgákra alaposan, gyorsan, olesón, garanciával készít elő. Kikölcsönöz jegyzeteket, amelyekből otthon elkészült jelöltek rövid rekapituláció kurzus során készíti elő. Levélbeli megkeresésekre kimerítően válaszol. „Tájékoztató a jogi szemináriumról” című könyvet díjmentesen megküldi. A naponta tartott próbaszigorlatokon bárki díjmentesen részt vehet.

ASTHMA

Mellszorulást és rövid lélegzést

azonnal megszüntet a Dr. Elswirth Astmol-Astma Por, mely számos orvos és gyógyult által el van ismerve.

Probaküldeményt ingyen és bérmentve küld Török József gyógyszerár, Budapest VI, Király utca 12. Nagy doboz ára 3.— korona. Kapható minden gyógytárba.

Eladó ház és, kávéház

A Petőfi-utca 73. számú ház és az abban lévő kávéház berendezéssel együtt, szabad kézből eladó.

Bővebbet: Szugyi M. Jánosnál.

ROPS

biztonsági
gyorsfőző.
Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul, elalszik

Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasárú és háztartási cikkeket árusító üzletében.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

ROPS Femaru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci 74. 78.

Helybelli elárúsítók:

Vogel Henrik, Tóth Antal, Anton

Georgiević, Josef Klesz & Sohn,

Dietzgen Imre fiai, Leopold

Derner.

13-50

Matkovits

Rókus

szobafestő
és mázoló

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
ÖRMÉNYTEMPLOMHÁZ.

27852.

Kig. 1909.

Kórházi ágy-, fehérnemű és beteg ruházat szállítása.

Ujvidék szab. kir. város törvényhatósági bizottságának határozatából kifolyólag a városi tanács az új városi közkórház felszereléséhez az 1910. év folyamán szükséges mintegy 55.000 korona értékű ágy, fehérneműk és betegruházat szállításának biztosítására ezennel versenytárgyalást hirdet és a zárt írásbeli ajánlatok benyújtására f. évi december hó 22-ének déli 12 óráját tűzi ki.

Felhívjuk mindazokat, a kik a szállítást elnyerni óhajtják, hogy az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és a városi kórház gondnokságánál 2 korona önköltség ár előzetes lefizetése mellett kapható szállítási és szerződési feltételek és ajánlati minta úrlapok ajánlati úrlapon teendő ajánlataikat, a fent kitett határidőig pecsételt zárt borítékban szabályszerűen felszerelve annál is inkább nyújtják be, mert a kellekeknek meg nem felelő, elkészen érkező vagy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen vállalat biztosítékul az ajánlati végösszegnek 5%-a készpénzben vagy ovadékpapírban a városi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napig leteendő és az ezt igazoló nyugta az ajánlathoz becsatolandó.

Ajánlat az egész szállításra együttesen teendő és külön ajánlat csak a három tagú lőszörderekalja fogadtatik el, minélfogva az ajánlattevők tünni tartoznak, hogy ennek szállításával más bizassék meg.

A szállítandó cikkeknek az 1907. évi III. tc. 13. és 14. §-ai értelmében hazai gyártmányuaknak és készítményeknek kell lenniük.

A egyes minták egységárai megtérítése mellett — a míg a készlet tart — a városi kórházgondnoki hivatalától megszerezhetők. Ajánlattevők tartoznak ajánlataikkal egyidejűleg minden cikkre megfelelő saját cégjegyzéssel lepecsételt mintákat és anyag mintákat csatolni, mert minták nélkül ajánlat nem fog figyelembe vétetni.

Ajánlattevők benyújtott ajánlataikat vissza nem vonhatják és a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A város fentartja magának ama jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül — az árakra való tekintet nélkül — szabadon választhasson, esetleg valamennyit visszautasíthassa.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1909. évi november hó 22-én.

Dr. Demetrovics Vladimir s. k.
polgármester.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy regjének bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közzvényéni, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mo
soro

A m
dést tett
tengeri z
(a la rini
8-ától kez
1910. febr
hus, a g
küldemén
56. §. 4
kocsirako
előtt sorn
feladásán
és szállít

Ame
berakásra
zésre, a
szabályza
mellett á
tárolási h
Áru
árfelvéte
élelmiszer
szolt (fris
Buda

23 é
p
r

Lázár-ut

Ár

Alulí
miszerint
csódtöme
kétes (du
hó 7-én
5. sz. a.
közbenjöt
fizetés me

2 szoba

3. szám

1-3

mo

191

CI

5

A h

vize

lith

Kivá

siker

és h

cuko

mak

szerv

lgazga

Ujvidéken

MÁV. 218292 szám FIV.

Morzsolts uj (friss) tengeri soronkivüli továbbítására.

A máv igazgatósága f. évben is intézkedést tett az iránt, hogy a morzsolts uj (friss) tengeri zsákokban, akár ömlesztett állapotban (a la rinfusa) kerül feladásra, f. é. november 8-ától kezdve visszavonásig, legkésőbb azonban 1910. február végéig az élő állatok, a friss hus, a gyümölcs, a friss főzelék és a tojás-küldemények kivételével az üzletszabályzat 58. §. 4. bekezdése alapján minden egyéb kocsirakományu teheráru és gabonaszállítmány előtt sorrendben kívül, de az uj (friss) tengeri feladásának sorrendjében rakassék a kocsikba és szállíttassék el.

Amennyiben a befuvarozás alkalmával a berakásra nem állana azonnal kocsis rendelkezésre, a morzsolts uj (friss) tengeri az üzletszabályzat 55 §. (3) pontjának alkalmazása mellett átvétetik mindaddig, míg az állomás tárolási hely felett rendelkezik.

Áru felvételi korlátozás esetén — ha az árufelvétel csak élőállatot és gyorsan romló élelmiszerekre nézve tartatik fean, — a morzsolts (friss) uj tengeri sem vehető fel.

Budapest, 1909. november hó 10-én.

A máv igazgatósága.

23 éves Szilviorium, 6 éves Barack pálinka, üres hordók, jobb butorok, gázlámpák olcsón eladó
Lázár-utca 19. szám. 1-3

Árverési hirdetmény.

Alulírott csódtömeggonnok közhírré teszi, miszerint vb. Dimitrievits István ujvidéki lakos csódtömegéhez tartozó 3271 k. 89 f. összegű kétes (dubiosus) követelések 1909. december hó 7-én d. u. 4 órakor irodámban (Deák-tér 5. sz. a.) a csódválasztmány kiküldöttjének közbejöttével a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatnak.

Dr. Gál Ödön
 mint vb. Dimitrievits István csódtömeggonnok.

Lakás kiadó

2 szoba és előszoba Ferencz-József-tér 3. szám (Wagnerféle ház).
 1-3 *Dr. Szentiványi Armin.*

Egy

modern 5-6 szobás lakás 1910. január 1-jére kerestetik.
 Cim a kiadóhivatalban.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bőr- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétele következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségeknel, csúzos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutus bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 22.
 Kútkezelőség: EPERJES.

Ujvidéken kapható minden fűszerkereskedésben.

IRODISTANŐ

kiváló kereskedelmi ismeretekkel, irodai munkákban, könyvvezetés, levelezés, gépirás stb. önállóan jártas, f. é. december 1-ére alkalmazást talál. - - - - -
 Ajánlatok eddigi működési körrel és igényekkel e hó végéig nyújtandók be. -

KRON KÁROLY FIA,
 Ujvidéken.

Tatai brikett! Tatai darabos szén!

Kitűnő jutányos szobafűtési szén.

Szállítja a

Magy. Általános Kőszénbánya Részvénytársulat
Budapest, V. Erzsébet tér 19.

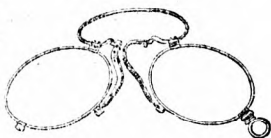
2-2

WAGNER TESTVÉREK UJVIDÉK
VILLANYERŐRE BERENDEZETT KÁVÉPÖRKÖLDÉJE

Ajánlja naponta friss pörkölésű kávéjait

	korona	1/8	1/4	1/2	1/1	kilos csomag
1. szám Háztartási keverék	„	—40	—80	1.60	3.20	
2. „ Jó „	„	—45	—90	1.80	3.60	
3. „ Karlsbadi „	„	—55	1.10	2.20	4.40	
4. „ Mágnás „	„	—60	1.20	2.40	4.80	
5. „ Wagner „	„	—65	1.30	2.60	5.20	
6. „ Gyöngy „	„	—48	95	1.90	3.80	
7. „ Gyöngy legfinomabb „	„	—60	1.20	2.40	4.80	

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy üzletemet f. nov. 1-én

Kossuth Lajos (Fő)-utca 23. számú
 ezelőtt STENGEL FÜLÖP esztergályos üzletbe helyeztem át.

Uj üzleti helyiségemben is a t. vevők igényeit kielégítendő, az összes arany-, ezüst, és ékszer árut, fali, zseb-, inga-, ébresztő, stb. órákat, valamint argentor-ezüst, China-ezüst és mindenfajta optikai árut

meglepően olcsó árakon bocsátom eladásra.

Mindenkinek saját érdekében áll, hogy jó árut *rendkívül olcsón* bevásároljon. — Mindenféle régiségeket veszek, u. m.: régi porcellant, képeket, penzeket stb. stb. Tisztelettel **KRAUSZ SAMU,**
 órás, ékszerész, látszerész UJVIDÉK, Kossuth Lajos-utca 23. szám
 (volt Stengel Fülöp-féle üzlet.)

A Richter-féle

Horgony-Kőépítőszekrények

nygy mint eddig a gyermekek kedvenc játéka!

Az egyedüli játékszer, a melylyel a gyermekek állandóan szívesen foglalkoznak; ezért tartossági szempontból a legolcsóbb játékszer is. Az egyedüli játékszer is, a mely mindenkor **Kiegészítő szekrények** és **Hidepítőszekrények** által oly nagyságra és tökéletességre hozható, hogy még szakemberek is szívesen foglalkoznak a **pompás magas- és hidepítőmenyek** felállításával. A ki gyermekeit egy valóban **kitűnő karácsonvi ajándékkal akarja meglepni**, egy ajándékkal, a mely nemcsak mulattatólag, hanem oktatólag is hat, az csak egy **valódi Horgony-Kőépítőszekrényt** választhat, a mely minden játékaru-kereskedésben raktáron van; azonban csak a híres eredeti gyártmányt a „Horgony” jeggyel fogadjuk el. Az új építőszekrény-árjegyzéket bérmentve beküldi Richter F. Ad és Ta., kir. udv. és kam szállítók, Bécs, I., Operngasse 16.

Keresek rögtöni belépésre jó családból való, óvadékképes kereskedelmi és nyelv-
- - - ismeretekkel bíró ügyes - - -

PÉNZTÁROS NŐT.

Ajánlatok f. é. december 1-éig nyujtandók be a cég irodájában. Olyanok, akik hasonló minőségben már működtek volt, előnyben részesülnek.
KRON KÁROLY FIA,
Ujvidéken.

SZERÉMI BOROZÓ

51-51 UJVIDÉKEN.

- Kenyér-utca 23. szám -
a Központi hitelintézettel szemben

Ebben a borozóban kizárólag Schwarz József úr legkittünőbb saját *termésű borai saját főzési bartörkölye és szilvioriumi Kamenicán a Paraga hegyen fekvő 20 holdas szőlőjéből poharankint és zárt palackokban mérsékelt - - - árákon kerülnek kimérésre. - - -*

Megrendelések hordókban 50 litertől feljebb Schwarz Testvérek c. irodájában Háltér 12. alatt - - - - - alatt felvételnek. - - - - -

Az étkezöhen lehet jó és olesó ételeket kapni.

Az ártézi fürdőben egy fiatal kabinos szolga,

aki *magyarul, szerbül,
németül* beszél, felvételnek.

Jelentkezni lehet MAYER JÓZSEF
fürdőbérőnél

2-3 Rákóczi-utca 32. szám.

A Nagy Gábor-féle

DELAWARE szőlő faj

az egyedüli, melynek termeléséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánnik vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítmányhoz utasítás mellékeltek ingyen és ebből ki nézheti mindenki, hogy miként ültesse el, kezelése pedig metszés, kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell, nem árt ennek a flokszera és bimbója, vesszője téiben soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektolitert terem s egy bimbójából 3-4 fűrt fejlődik. Valódi bőtermő legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad össze téveszteni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajtával, ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle Delaware-szőlő olyan bort ad mint az aszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyit ér, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 koronáért.

A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, természetének királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételit színes kivitelben, továbbá a szöveg közö nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmú árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról, lugasültetéséről is ad részletes, helyes utbaigazításokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY
pósta, távirtda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

2-5

Wagner Testvérek

UJVIDÉK.

FÜSZER-, KÁVÉ- ÉS CSEMEGE-KERESKEDÉS,
CSEMEGE-ARUKBAN DÉLMAGYARORSZÁG
LEGNAGYOBB ÉS LEGVÁLASZTÉKOSABB
RAKTÁRA.

Szives tudomásul.

Gyártmányaink, a világhírű eredeti „Ottó“-motorok szélesebb körben való megismertetése és terjesztése céljából *Ujvidéken, Temerini-utca 1. szám alatt*

FIÓKTELEPET

létesítettünk, mely ugy saját gyártmányu eredeti „Ottó“-motorainkat, szivógázra, benzínre, valamint magasnyomású négyütemű nyersolajmotorokat és benzinlokomobilokat fog szállítani.

Hogy vevőinket teljesen és tökéletesen kielégithessük, ügykörünkbe felvettük a technikai szakba vágó minden áru szállítását és azon leszünk, hogy régi jó hírnevünket kifogástalan szállításainkkal továbbra is fentartsuk.

SZÁLLITUNG:

Eredeti „Ottó“ világitógáz-, benzin- és szivógázmotorokat.
Nyersolajmotorokat négyütemű magasnyomású, tehát gyújtás nélküli.
Famegmunkáló gépeket asztalos számára, mint különlegesség hordódongó gyártásra szükséges gépeket, valamint kerék-küllő készítésére szükséges gépeket.

Benzinlokomobilokat

eredeti „Ottó“, cséplők hajtására.

Világitókocsikat mozgósínhasak számára.

Szivattyukat.

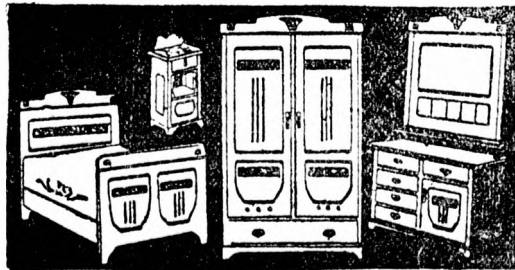
Sziljakat.

Kenőolajokat motorok, gőzgépek és transmissiók számára stb. stb.

Nagybeesű pártfogását kéri kiváló tisztelettel **LANGEN és WOLF**
motorgyár

1-2

UJVIDÉKI FIÓKTELEPE Temerini-utca 1.

NÁLUNK

minden hitelképes,
tisztességes egyén

BUTOR

szükségletét olcsón és könnyű fizetési
feltételek mellett szeresheti be.

GROSZ és KRAUSZ

nagy áruháza a „Tigrishez“

Telefon 24. UJVIDÉK. Telefon 24.

Gyermekkosci különlegességek.

14-50

